

Toespraak bij gelegenheid van de Nieuwjaarsreceptie op 7 januari 2014

Na een rustige jaarwisseling in Olst-Wijhe ... het kan dus gelukkig opnieuw ook zonder geweld en grote schade ... heet ik u graag van harte welkom ... deze keer speciaal de mannen en vrouwen in brandweeruniform, ónze mannen en vrouwen, per 1 januari in dienst bij ónze Veiligheidsregio Ijsselland. Ik denk terug aan die héérlijke zaterdag in Welsum, net vóór Kerstmis, toen daar, onder enorme belangstelling, de nieuwe brandweerkazerne is geopend, prachtig gecombineerd met het vernieuwde dorps huis De Bongerd. Anders dan de negatieve berichtgeving in de landelijke media over Brandweer Nederland, kan ik over onze Veiligheidsregio positief zijn. In Ijsselland zijn de lijnen tussen de manschappen en de korpsleiding, die vanavond ook aanwezig is, kort. Natuurlijk zal het in de nieuwe situatie even wennen zijn, maar innovaties én noodzakelijke bezuinigingen, ook bij de brandweer, worden zorgvuldig ingevuld. Onze goed opgeleide en geoefende mannen en vrouwen staan dag en nacht klaar om mens en dier in nood te redden en bij te staan. Dames en heren, ik ben trots, en ik denk mede namens u, op deze mannen en vrouwen ... dat zijn en blijven, óók in de toekomst, ónze mannen en vrouwen ...!

Dames en heren, in 2013 zijn wij enkele keren getroffen door persoonlijk verlies in de kring van de raad en het college. Dat doet pijn en geeft veel verdriet, maar het is ook mooi om te zien dat onze gemeenschap steeds grote betrokkenheid toont en meeleeft. Ik weet dat dit de nabestaanden, onze collega's en hun familie, veel steun heeft gegeven.

De economische en financiële vooruitzichten voor 2013 waren verontrustend en die zijn ook uitgekomen. Nog meer mensen werkeloos, faillissementen en schuldenproblematiek. Voor veel mensen, vaak ook met kinderen, is het nog steeds elke maand worstelen met de rekeningen. Dat is een grote zorg, natuurlijk in de eerste plaats voor hen, maar ook voor het gemeentebestuur. De gemeente probeert binnen de wettelijke kaders ruimhartig te doen wat mogelijk is, maar dat is lang niet altijd voldoende. Dat kan ook niet. Ik ben daarom heel blij met tal van activiteiten van bijvoorbeeld kerken, Vluchtelingenwerk, het nieuwe Noaberhuus en anderen om mensen, op momenten dat ze kwetsbaar zijn, bij te staan.

Ik heb vorig jaar gewezen op ingrijpende veranderingen in een steeds dynamischer samenleving ... Ik sprak over de wildwaterbaan en de

spreekwoordelijke kano waar wij in zitten. Wist u overigens dat Peter en Carla Vrielink van De Lepelaar, dat horend, nog tijdens de receptie, een aanhangwagen met kano's van de Eikelhof naar het gemeentehuis hebben gebracht ... over improvisatievermogen gesproken ...(!). Ik citeerde toen de schrijvers van de Trendrede 2013: *“We moeten Nederland opnieuw organiseren ... Wie oog heeft voor de kleine beweging ziet hoe een nieuwe wereld zich opbouwt. De burger vormt in toenemende mate zijn eigen regering. De katalysator van de omslag, dat zijn wij zélf”*. De burgers en hun verbanden staan in deze beweging centraal en niet de overheid.

Wat is dat mooi geformuleerd: *“Wie oog heeft voor de kleine beweging ...”*. Wel, wie oog heeft voor die kleine beweging ... ziet ook in Olst-Wijhe mooie dingen gebeuren. Mooie dingen, geïnitieerd door mooie mensen, ‘burgers van stavast’ worden ze wel genoemd en ‘gedroomde burgers’, het zijn vaak ook eigenzinnige burgers, zeg ik erbij. Ik ben een aantal van deze mooie mensen in 2013 tegengekomen en heb met hen plezierig contact gehad. Ik noem er een paar. Zij zijn beslist niet de enigen, maar zij zijn mij wel opgevallen:

- Zo heb ik Erna van der Ploeg uit Wijhe ontmoet, die jarenlang één of twee keer per week jongeren uit Wijhe in huis heeft ontvangen, zomaar, omdat ze daar ooit op straat hingen, tieners die behoefte hebben aan een bank om op te kletsen, een zak chips en limonade, maar vooral ook een luisterend oor en een goed bedoeld advies. Erna die een picknick organiseert en werkgevers benadert, Erna die door ‘haar’ jongens liefkozend Oma Chill wordt genoemd.
- Ik denk aan Lizet Wilbrink, Hilja Bentinck en Sandra Veenbergen, de ondernemende dames van ‘Bij de Buuren’, die op non-profit basis in september hun schitterend ingerichte winkel met gebruikte kleding, speelgoed etc. in het centrum van Olst hebben geopend. De goede bedoelingen van deze dames, hun creativiteit en doorzettingsvermogen inspireren mij enorm.
- Ik denk aan Teun Oosterbroek, die het initiatief heeft genomen om met ca. 15 vrijwilligers de algemene begraafplaats in Wijhe tot een lommerrijk hof te houden ... uit respect voor al diegenen die daar hun laatste rustplaats hebben gevonden. Ik ben in augustus door Teun rondgeleid, die fier is op ‘zijn’ begraafplaats. De graven, de zerken, de paden ... het ziet er allemaal tot in de puntjes verzorgd uit. De gemeente beheert de begraafplaats weliswaar nog steeds, maar kan dat onmogelijk zo intensief als Teun en zijn mensen, die daar elke week opnieuw aan het werk zijn.

- Ik denk aan Hans Erik Kuijpers uit Herxen, die, samen met buurtgenoten, op zijn grond hoogstamfruitbomen heeft geplant. De bomen hebben dit jaar voor het eerst vrucht gedragen. Met de komst van de Welsumse Sapmobiel is de oogst een dorpsfeest geworden.
- Ik denk aan Jan Boeijenga, Nico Drent, Henk van Wijhe en Henk Pol en andere bewoners van de Akkerwinde en de Raalterslag, die –ik zeg er eerlijk bij, uit ontevredenheid met het groenbeheer van de gemeente- rommel hebben opgeruimd en het beheer in eigen hand genomen, in overleg met de gemeente zelf hebben bepaald welke bomen en struiken in hun straat worden geplant en daar tijdens het kernenbezoek aan Wijhe op verzoek van Plaatselijk Belang over hebben gesproken. Ik moest onwillekeurig even denken aan het Willy Dobbplantsoen in Olst dat op uitzonderlijke wijze wordt beheerd door de herensociëteit v/h Nuts Neut. Wat mij betreft zou elke straat of buurt, bij zelfbeheer, in de groenaankleding zijn eigen accenten kunnen krijgen.
- Ik denk aan de bestuursleden van Plaatselijk Belang Olst, die, vooruitlopend op de afronding van de sanering van het Olasfaterrein, hopelijk eind 2015, het tot de verbeelding sprekende initiatief “Olst, mooier aan de IJssel” hebben ontwikkeld. De Olster ondernemers willen hieraan meewerken en Plaatselijk Belang Olst zal er voor zorgen dat ook omwonenden, Abbott, de horeca en belangstellende Olstenaren volop kunnen meedenken en meedoen. Een veelbelovend voorbeeld van burgerinitiatief, waarin de gemeente mag participeren.
- Ik denk tenslotte aan Wim Bijsterbosch die voor eigen rekening en risico een bouwplan voor 21 tot 25 woningen voor de komende jaren ontwikkelt op het Middelstuk in Welsum. Daarmee kan na vele jaren weer woningbouw in Welsum worden gerealiseerd.

Ook de ondernemers in Olst-Wijhe hebben zich niet onbetuigd gelaten. Zo heeft Ruud Veerman van Veerman Machine en Apparatenbouw uit Olst in de categorie ‘Energiescan’ een landelijke prijs gewonnen van de Koninklijke Metaalunie Green Deal, waarvoor mijn hartelijke felicitaties. Gastvrij Wijhe is in 2013 bezocht door de landelijke top van MKB Nederland, omdat die wilde weten hoe ondernemers proberen hun zaak en het dorp vitaal te houden. Bovendien heeft Gastvrij Wijhe nog net vóór Kerst van de provincie een speciale subsidie van 50.000 euro ontvangen voor hetzelfde doel. Ik citeer wethouder Van den Berg toen hij dat hoorde en mailde: “hieperdepiep hoera”!

Het zijn allemaal mensen die elk op hun eigen manier een voorbeeld zijn voor ons allen. Ik ga in 2014 mijn best doen om er nog meer te vinden, mensen die zelf het initiatief nemen en in hun eigen omgeving een 'kleine beweging' veroorzaken.

In november van het afgelopen jaar zijn door de raad beslissingen genomen in het kader van de Heroverwegingsoperatie 2013. De taakstelling was deze keer een bezuiniging van ca. twee miljoen euro, waarvan ruim acht ton op de gemeentelijke bedrijfsvoering. Het zijn intensieve maanden geweest, voor het gemeentebestuur en de medewerkers, maar zeker ook voor de betrokken organisaties, waarvan vele vertegenwoordigers vanavond aanwezig zijn. Ik weet dat het bloed, zweet en tranen heeft gekost. En we zijn nog niet klaar, want de besluiten moeten in 2014 worden uitgevoerd. Sommige onderwerpen vergen nog nadere uitwerking, ik denk bijvoorbeeld aan het zwembad, de cultuur, het jongerenwerk en maatschappelijk vastgoed. Aan het vraagstuk van de bibliotheek in Wijhe kunnen we zien dat het ingewikkeld is om altijd goed met elkaar te communiceren en om alle belangen zorgvuldig af te wegen. Er zal de komende maanden veel aandacht naar de bibliotheekwereld en de levendigheid van de Langstraat uitgaan. Ook in de gemeentelijke organisatie is veel aan het veranderen, ook daar moet fors worden bezuinigd, en dat vergt –het mag wel eens een keer worden gezegd- veel van onze eigen medewerkers. Ik wil op deze plaats u allen, die betrokken zijn bij de Heroverweging, hartelijk danken voor uw betrokkenheid, opbouwende kritiek en nieuwe ideeën. Niet alleen omdat u daarmee college en raad hebt geholpen om verstandige besluiten te nemen, maar vooral omdat u hebt bijgedragen aan het opbouwen van een samenleving die gaandeweg op een andere leest wordt geschoeid. Daar gaan we komend jaar mee door. En dat wordt soms spannend. In een complexe wereld, waarin zoveel aan het veranderen is, zijn botsingen soms onvermijdelijk. Volgens mij is het dan wel van belang dat we met elkaar in verbinding blijven en vertrouwen blijven houden in de goede intenties over en weer. Voor mij staan in 2014 daarom 3 werkwoorden die met een V beginnen centraal: Vernieuwen, Verbinden, Vertrouwen.

Ik maak daarmee de overstap naar 2014. Ik hoop -en verwacht ook stilletjes- dat we in 2014 voor het eerst in vier jaren van een Heroverwegingsoperatie verschoond zullen blijven. We gaan in 2014 door met de voorbereidingen van de grote decentralisatie-operaties, waarvan nog steeds wordt gezegd dat die allemaal in 2015 in zullen gaan. U kent ze wel. Operaties met soms enorme consequenties voor

iedereen die daar bij betrokken is. Ook die kunnen door begrijpelijke bezorgdheid en onzekerheid, narigheid en gespannen relaties opleveren. Ik houd mijzelf voor ogen dat deze opgaven alleen verantwoord kunnen worden uitgevoerd als we daar samen oplossingen voor bedenken, als we het met elkaar doen, als totale gemeenschap Olst-Wijhe. Er is immers, als puntje bij paaltje komt, niemand anders die dat voor ons doet!

Het zal u niet zijn ontgaan dat vanaf 1 januari jongeren onder de 18 jaar geen alcohol mogen kopen of gebruiken in de openbare ruimte. Ik ga daar nu niet uitgebreid op in. Het is wel goed dat ik u meld dat ik, mede namens de raad, met alle betrokkenen afspraken wil maken zoals supermarkten, slijters, horeca, sportverenigingen, het onderwijs, evenementorganisatoren, dorpshuisbesturen etc. over hoe de wet wordt uitgevoerd. Ik heb er inmiddels ook met ouders en jongeren zelf over gesproken. De belangrijkste afspraak is wat mij betreft dat wij in de hele gemeente, in alle dorpen, dezelfde boodschap uitdragen nl. alcohol is slecht voor de ontwikkeling van jongeren en we trekken hierin allemaal dezelfde lijn: onder de 18 geen alcohol! Het zal allemaal tijd kosten, deze cultuuromslag, maar als we dit met elkaar doen, kunnen we, in het belang van de jongeren, ver komen. En misschien moet ik er nog even aan toevoegen: Olst-Wijhe beschikt wél over handhavingscapaciteit.

U weet het ongetwijfeld, op 19 maart wordt de nieuwe gemeenteraad gekozen. U kunt kiezen uit vier, misschien zelfs vijf partijen en gelukkig vele kandidaten. Vaststaat dat de verkiezingen uiteindelijk weer 17 raadsleden zullen opleveren, die vervolgens een nieuw college zullen samenstellen. Dat wordt spannend, want wij weten slechts één ding zeker nl. dat Ans Otterloo en Cor van den Berg daarin niet zullen terugkeren. Zonder op hun afscheid vooruit te lopen, ik weet, dat willen ze niet, is het vertrek van deze twee ervaren en breed gewaardeerde wethouders voor Olst-Wijhe een grote aderlating ...

U begrijpt dat ik de komende tijd voortdurend zal wijzen op het belang van deze raadsverkiezingen. Jan Ijsseldijk van de KBO merkte in De Stentor op dat de nieuwe raadsleden en wethouders niet zijn te benijden en dat is zo. Er wordt van hen veel gevraagd. Aan de andere kant, ze zijn niet zielig, ze kiezen er zelf voor en u hoeft met hen geen medelijden te hebben. Geen medelijden, graag wel enig respect, in deze lastige tijd. Het is fantastisch dat weer nieuwe mensen zich in willen zetten voor de publieke zaak. Van hen wordt niet alleen gevraagd om daadkrachtig te besturen, maar in de komende tijd ook

om te leren soms daadkrachtig op de handen te gaan zitten. Gelet op het belang van deze lokale verkiezingen juich ik het zeer toe dat de ouderenbonden op dinsdagmiddag 28 januari een grote verkiezingsbijeenkomst houden om met de kandidaat-raadsleden in gesprek te gaan. Dit type bijeenkomsten, georganiseerd door doelgroepen, het zou bijvoorbeeld ook over sport kunnen gaan, cultuur, jongeren of de lokale economie, kunnen wat mij betreft niet vaak genoeg plaatsvinden. Dat houdt de democratie spannend en levendig. Ik heb overigens in dit verband gehoord dat Marle en Welsum van plan zijn samen een dergelijke bijeenkomst te houden voor de inwoners aan de overkant van de IJssel ... van hieruit bekeken, natuurlijk ...

Dames en heren, ik sluit af met de jubilea. Zo zullen we bijvoorbeeld in augustus het 40-jarig bestaan van 't Zwervel in Wijhe vieren. 't Zwervel, waar mensen uit het hele land door vrijwilligers worden opgevangen, werken en tot rust kunnen komen. Waar niet de armoede van mensen centraal staat, maar waar gewerkt wordt aan zelfrespect en eigenwaarde, essentieel voor iedere mens, los van zijn of haar portemonnee. En natuurlijk ... Marle. We vieren in 2014 dat Marle, 200 jaar geleden, nadat het tijdens de Franse tijd aan Gelderland was toebedeeld, weer terugkeerde in de schoot van de voormalige gemeente Wijhe. Geheel terecht natuurlijk, want had Wijhe immers niet al een flink offer gebracht door in het najaar van 1813, op gemeentelijke kosten, de Kozakken te accommoderen, dezelfde Kozakken die even later de Soeverein Vorst Frederik Willem, de latere Koning Willem I, zouden begeleiden tijdens zijn inhuldiging in Amsterdam. Daarmee heeft Wijhe een weliswaar bescheiden, maar toch onmiskenbare bijdrage geleverd aan de verdrijving van de Fransen uit ons land en de vestiging van het inmiddels tweehonderd jarig constitutioneel koningschap in Nederland ...! Het kernenbezoek aan Marle zal vanwege dit memorabele moment dus ook precies 200 jaar later op vrijdag (!) 19 september plaatsvinden. Ik weet zeker dat Willem Blom er voor zal zorgen dat Overijssel én Gelderland al lange tijd daarvóór en nog geruime tijd daarna weet dat Marle –na de Franse overheersing- nu alweer 200 jaar onderdeel uitmaakt van Wijhe en Olst-Wijhe ... en tot genoegen, hoop ik.

Dames en heren, er ligt ook voor 2014 een mooie taak op ons allen te wachten nl. om te vernieuwen, in verbinding, met vertrouwen. Laten we dat vooral doen! Ik wens u allen een gezond en inspirerend nieuw jaar toe!